

POKROK PUBL. CO.

vydává POKROK PÁPADU a ostatní vydání v Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilcox, Kas. pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia. pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn. pro stát Minnesota; a v Tyndall, S. D. pro stát South a North Dakota.

Table with subscription rates: Na 3 měsíce \$1.00, Na 6 měsíce 2.00, Na 1 rok 4.00, Do Kanady na rok \$1.60, Do Československa na rok 8.00, Jednotlivá čísla 10c

Zásilky peněžní děje se pomocí peněžních poukázk (Express Money Orders), bankovních poukázk (Bank Draft), a bank v registrovaném dopise.

Oznamujte-li své přestěhování, uděte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů členství uveřejníme ochotně. Musí být stručné, psané bez úmyslu někoho osobně poklidit a podepsány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, nebo v dopise uveřejněno.

Zivotní osudy Knuta Hamsuna.

Kabelové zprávy v minulých dnech oznámily, že Nobelova cena za literaturu udělena byla norskému spisovateli Knutu Hamsunovi. Je to podružné, co velká tato pocta literární udělena byla Norvěžanu. Bjornstjerne Bjornson obdržel Nobelovu cenu v roce 1903. Udělení Nobelovy ceny Knutu Hamsunovi vyvolalo ve Spojených Státech mimořádný zájem, neboť slavný tento spisovatel v jedné době pracoval jako konduktor na pouliční dráze v Chicagu.

Velké americké časopisy přinesly ve svých zábavných přílohách vylíčení životních osudů tohoto pozoruhodného muže, ať již cizí literaturě pozornosti nevěnují. Avšak v životě Knuta Hamsuna je tolik pestrosti, že líčení jeho životních osudů přečte si i takový čtenář, který o literaturu se nezajímá. A právě okolnosti, že Knut Hamsun kdysi sloužil jako konduktor na pouliční dráze v Chicagu a propuštěn byl pro neschopnost, použito bylo k tomu, aby články o něm zaváněly sensací, neboť o sensaci jedná se americkým listům především.

Ovšem, Knut Hamsun nezhájil svoji kariéru jako konduktor a bylo to dlouho před založením jeho literární slávy, kdy získal práci na koňské dráze na Halstead ulici v Chicagu. Avšak tvrdí se, že tato služba na pouliční dráze přece byla jenom ve spojení s jeho literárními úspěchy, neboť propuštění z práce bylo příčinou, že pomyslel na návrat do Norska, kde konec konců jediné byl s to vyvinouti svůj pozoruhodný talent. Kdyby byl zůstal v Americe, sotva by byl dosáhl literární slávy, neboť Amerika není zemí příznivou cizím literárním talentům.

Hamsun narodil se dne 4. srpna roku 1859 ze selských rodičů na malé farmě nedaleko Lomu, v Gudbradstolu, jednom z úzkých údolí ve středním Norsku. Vlastní jméno jeho je Knud Pedersen — Knut Hamsun je pseudonym. Jako čtyřletý hoch poslán byl k svému strýci na ostrov Lofoden, na dalekém severu, kde rok rovnoměrně se rozdělil mezi světlo a temnotu — šest měsíců dne a šest měsíců noci.

Mládí své a většinu svého života vůbec trávil Hamsun ve velké chudobě. Ale snad právě okolnost, že poznal bídu tak bezprostředně a že strávil své mládí na smutném dálném severu, učinila z něho básníka ujařmených a nepochopečných a snílka. Jako hoch odebral se do Christianie, kde chtěl se živiti literaturou a studovati na universitě. Shledal však, že literaturou se neuživí a proto živil se těžkou tělesnou prací, jsa zaměstnán jako přístavní dělník. A často i při tom musel hladověti. V té době mnoho mluvilo se v Norsku o Americe jako zemi hojnosti a příležitosti. Knut Hamsun zatoužil také po Novém Světě a vstoupil na loď jako plavák a tak dostal se do Ameriky.

Po příjezdu do Ameriky dostal se do Dakoty, kde nejprve pracoval na mlékařských farmách a později v dřevorubeckých táborech. Po té změnil svoje zaměstnání velmi často. Pracoval při stavbě cest, obehodoval, učil jakousi školu, byl nosičem uhlí a po nějakou dobu pracoval i jako rybář v mělních novofundlandských. V jedné své krásné povídce píše o tomto svém životě mezi rybáři,

kdy neměl styků s jinými lidmi a byl bez jakékoliv vzpruhy, že "on i jeho soudruzi stali se sami rybami, zvláštními vodními zvířaty z masa a krve, kteří ležli sem a tam po lodi a mluvili zvláštní řečí, již sami pouze rozuměli."

V roce 1884 odebral se zpět do Norska, kde získal znovu svoje literární štěstí. Napsal mnoho věcí, ale vydavatelé otiskovali z toho jenom maličko, tak že nebyl s to se uhlívit. V roce 1886 vrátil se zpět do Ameriky a bylo to v té době, kdy získal si práci jako konduktor na pouliční dráze v Chicagu. Jedna z jeho povídek líčí jeho zkušenosti jako konduktora. Staří osadníci chicagští se na něho pamatují a v minulých dnech někteří z nich sdělili novinářskému zpravodaji svoje vzpomínky na něho. Vyprávějí, že nosil stále nějaké knihy v kapsách a stále o něčem snil, tak že zapomínal vyvolávat ulice. Z té příčiny pasažeri si na něho stěžovali a společnost pouličních drah jej propustila pro neschopnost. Po té pracoval po nějakou dobu na Cottage avenue linii v Chicagu, kde byly dráhy lanové. Z Chicaga odebral se do New Yorku a z tohoto města v roce 1888 se vrátil do vlasti ke svým literárním pracím.

Brzy však vyčerpal americké úspory a utekl se do Paříže, kde pokračoval v literární tvorbě, ale situaci svoji nikterak nezlepšil. Žil ve velké bídě, poněvadž jenom málo jeho prací přijímáno bylo k otisknutí. Posledně ujal se jej Bjornson, který uspořádal v Norsku pro něho sbírku. Současně podniknuta byla také sbírka jeho přáteli v Německu, na kterou se však sešlo jenom osmáct set marek.

Hamsun upozornil nejprve na sebe románem "Hlad," z něhož vynatky přinesl v roce 1880 časopis "Ny Yord." Román jako celek vyšel v roce 1890 v Kodani a způsobil opravdovou literární sensaci. V románě tomto popisuje svoji bídu v té kruté době, kdy hladověl v Christianii, před tím nežli vstoupil jako plavák na loď a odejel do Ameriky.

Následující pozoruhodnou prací Hamsunovou je román "Mysterie," který vydán byl v roce 1892. Mnozí jeho kritikové považují tuto práci za dílo stěžejní, jiní však více oceňují román "Pan," který vydán byl v roce 1894. Čtvrtým románem, nejvíce oceňovaným, je "Viktorie, historie lásky." Čtyři tyto romány rozšířily nejvíce Hamsunovu literární slávu doma i za hranicemi. Po nich následovalo několik her divadelních a několik románů jiných, které se však již vymykají z rámce předeházející tvorby Hamsunovy.

Jsou to hlavně romány "Nová Země" a "Redaktor Lyngre," v nichž líčí se současný život spisovatelů, umělců a žurnalistů a jsou to hlavně již díla realistická. Vedle toho napsal celou řadu drobných povídek, z nichž některé řaděny jsou mezi perly světové literatury. V mnohých těchto povídkách vzpomíná svých amerických zkušeností. Hamsun ve svých románech a povídkách píše o lidech zvláštních, podivných, lišících se od ostatních, normálních lidí. Nádech záhadnosti v jeho povídkách a románech je něčím zvláštním, co před tím nebylo znamenáno. Knut Hamsun nepatří k žádné literární škole, nýbrž je zcela svůj.

Alaska žádá samosprávu

Většine z nás termín "samospráva" zdá se nerozlučně spojeným s Irskem, ale nyní sledujeme se s ním také u nás, neboť teritoriální vláda Alasky žádá více samosprávy, aby mohla náležitě vyvinouti svoje přírodní zdroje. Cezní toto je sice v kongresu zastoupeno jedním delegátem, avšak tento nemá žádného hlasu, a není také možno očekávat, že nejlepší zájmy tohoto území může sloužiti skupina úřadoven ve Washingtoně, když kongres zaměstnává je pilně řešením vážných

poválečných problémů vlastních Spojených Států.

Časopis The Seattle Times soudí, že centralisace vlády Alasky na půdě Alasky by byly jediným praktickým řešením politických a hospodářských problémů tohoto území. Alasce měl by být povolen největší stupeň samosprávy. Mrtvá ruka Washingtonské byrokracie měla by být odstraněna z jejich záležitostí. Vzhledem k změně administrace nepochybně také dojde k změně stanoviska k tomuto území v nedaleké budoucnosti. Vláda dokončila v území tomto železniční linii a nyní musí přehlédnouti také k tomu, aby železnice se vyplácela. Nelze-li toho docílit hned, pak musí být učiněny kroky, aby se tak stalo v nedaleké budoucnosti. Může toho být docíleno jediným způsobem. Alaska musí být učiněna přitažlivou pro osadníky a investory. Prvním krokem k tomu může být přivedení federální kontroly blíže k tomuto území. Byrokracie není s to vyvinouti kteroukoliv krajinu. Americký západ byl vysvobozen z divočiny jenom soukromou podnikavostí.

Jiný časopis, Columbus Dispatch, soudí, že Alasce je nabažena vměšování se do jejího vývoje lidmi ve Spojených Státech, kteří nevědí docela něčeho o tamních podmínkách. Alasce má mnoho schopných lidí, kteří se tam odebrali, aby zřídili si tu svoje domovy a kteří se tu vyvíjeli současně s vývojem země, takže jsou s to říci, co mělo by být vykonáno a co nemělo by se učiniti. Obyvatelé Alasky žádají vládu, aby zřídila zvláštní radu pro péči o vývoj území, jejíž členy byli by obyvatelé Alasky. Této radě má být svěřena péče o budoucí osudu Alasky. Je to zcela spravedlivá žádost a mělo by jí být vyhověno hned, jak se kongres znovu shromáždí.

The New York Times v článku o potřebách Alasky praví asi následující: Alasce má tuet potřeb a z nich nejnaléhavější je zřízení vlády z lidí Alasku znajících a jí obvyklých, místo vlády úředníků ve Washingtoně, z nichž většina území tohoto nikdy nenavštívila, ví zcela málo o jeho potřebách a není vitálně-interesována na budoucím jeho pokroku anebo přítomném blahobytu.

Alaska znamená pro Spojené Státy výhody a nikoliv nevýhody. Je to krajina, která platí ročně několik set procent na cenu, za kterou byla získána, jež byla něco málo přes sedm milionů. Část nalézající se pod Yukonem k užítku lidu domáckého i Spojených Států mohla by se státi sřátem Alaskou, kdežto severní část mohla by se státi územím Severní Alasky se sídlem vlády v Nome. Nyní Alasce je jednou z nejlépe spravovaných zemí na světě. Má velmi špatnou poštovní službu a úprava jejího pobřeží se macešsky zanedbává.

Naléhavá nutnost zřízení domácí vlády pro Alasku prokázána byla také výsledky nedávného řádného epidemie influenzy. Celé vesnické Eskymáky zahynuly. V některých vesnicích dívky hynuly hladem anebo zimou. Úřadovna pro péči o Eskymáky, jež zřídila se v Washingtonu, shledala se bezmocnou vzhledem k nedostatečným fondům. Ve Washingtoně předloženy byly osnovy zákonu pro úlevu obyvatelstvu Alasky, avšak nebyly přijaty.

Alaska prokázala loyaltitu k Spojeným Státům častokrátě. Proč neměla by být oprávněna k samosprávě? Pro nedostatek obyvatelstva? Bílé obyvatelstvo Alasky odhaduje se na 40.000 a mnoho území přeměněno bylo na státy, přes to, že počet jejich obyvatel nebyl ani tak veliký, jako ku příkladu, Colorado, Illinois, Indiana, Michigan a při tucti jiných. Či je to nedostatek peněz? Daň z příjmů na Alasce minulého roku přinesla \$15,000,000. Kabelový systém přinesl půl milionu výtežku. Kůže tuleňů a lišek přinesl téměř million dolarů pokladu Spojených Států. Příjem z lesů byl o \$60,000 větší nežli vydání a usi stejný obnos byl získán v roce minulém z prodeje vyřezaných pí zeměků. Větší péče měla by rozhodně být věnována záležitostem tohoto území, které může se vyvinouti v budoucnosti na jednu z nejbohatších krajin Spojených Států.

UNION STATE BANK Omaha, Nebraska K VÁNOCŮM peněz do Československa

ADVO znamená--oznamujte Omahu Jedna z věcí jež umístila OMAHU NA MAPU McCord Brady Co. Advo "Town"

Méně farmářů, ale větší úroda.

Censovní zprávy naznačily, že Nebraska měla při posledním soupisu o 3,369 méně farem nežli před desíti roky. Dle čísel censusu je v Nebrasce nyní 126,309 farem. Missouri, Kansas a Iowa také ztratily na počtu farem, avšak úroda farmářských produktů nejevila pokles, naopak, úroda roku letošního překonala veskeré rekordy.

Ze zdánlivého konfliktu zvýšení produkce a menšího počtu farmářů vyvstává velká skutečnost, že zemědělství je stále zdatnější. Přes to, že všichni rádi připustíme, že jeden americký farmář může vypěstovati více potravin nežli čtyřicet čínských kulů se svými primitivními metodami, přece všeobecně nevíme, že naše farmářská produkce na jednoho muže je větší, nežli produkce zemědělců v Evropě. Zemědělství na malých traktorech zemědělců, ale také je pravdou, že americký farmář, který provozuje zemědělství ve větším měřítku, je s to vyvíjeti více lidí nežli zemědělec v zámoří.

Jenom v dvaceti sedmi okresích z devadesáti tří v Nebrasce zaznamáno bylo zvýšení počtu farem od roku 1910. Tyto okresy jsou téměř rovnoměrně rozděleny mezi východní, střední a západní části státu. Douglas okres neztratil tolik farem jako jiné venkovské okresy. V okolí Omahy napočteno bylo při posledních sčítání 1,709 farem; v roce 1910 bylo jich tu 1,722 a v roce 1900 celkem 1,909. V Douglas okresu není příčinou poklesu počtu farem okolnost, že farmáři vykupují farmy sousední a spojí obě ve farmy jedny, jak tomu je v jiných okresech. Naopak, zde, jako v okolí všech velkých měst, jeví se sklon

k zřizování menších farem, jež dají se mnohem intenzivněji vzdělávati. Některé z nich věnovány jsou pěstění zeleniny a jiných produktů, po kterých jeví se ve městě stálá poptávka, a jiné mlékařeni.

Při příležitosti oznámení, že Missouri ztratilo 14,120 farem od posledního censusu, oznámil státní sekretář zemědělství, že tyto číselce neznamenají vážný pokles v zemědělství anebo menší počet obdělávaných akrů pozemku. Missouri nevrátilo se k divočině, stejně jako nevracel se Nebraska k holým perimům.

Snižení počtu farem znamená zvýšení produkce na jednoho muže. Bylo by to možno považovati za jistý úspěch, kdyby nebylo okolnosti, že větší farmy znamenají nevyhnutelně menší konsorvací úrodnosti půdy. Hnutí v zájmu většího farem vedlo k zmenšení výtežků z farem menších a to jistě zasluhuje pozornosti. Amerika nepřeje si korporacijního farmáře, kde zemědělci nalézali by se v postavení tovarných dělníků. Blahobyt země bude lépe zabezpečen, bude-li tu co nejmáří vlastníci půdy, poněvadž národ nájemců ztratil by postrádati mnohé ze skvělých kvalit, jež nyní jsou spojeny s našimi farmářskými osadami.

Skuteční hrdinové.

Těší-li se člověk dobrému zdraví, tu nepřítel osudu nikdy nemá zhavovati jej největších nadějí. Avšak ani tělesné vady a nemoci nejsou s to podrobiti si některé lidi statečné duše. Proslavený spisovatel Robert Louis Stevenson, postičen byl současnými, které lékaři prohlásili za nevyléčitelné, ale přes to houževnatě držel se života a pokračoval v psaní novel, ježž čelba potěšila stáde statističů, a veršů sladké veselosti, které do dnešního dne oblažují srdce statisíců dítek. Před

nedávnem časopisy přinesly zprávy, které naznačily, že ani úplná slepota neznamená překážku v úspěšné obchodní kariéře. Jistá slepá žena v Lincoln, Neb., zřídila si malý grocery obchod a v tomto vydělává si poctivě na živobytí a ukládá přebytky na stará kolena.

Z New Yorku v těchto dnech oznámeno bylo úmrtí pozoruhodného mrzáka, herece, který byl postičen paralyzou a strávil na lůžku plných třicet let. Mrzák tento psal básně, básně a hry pro vaudivilly s překvapující schopností. Redigoval malý sborník, napsal svazek básní a celou řadu divadelních her pro ochotníky.

Praví se, že tento muž přes všechno svoje utrpení nikdy nezachmuřil čtvře a vždy byl veselý myslí. Mělo by se říci, že jeho úspěch učinil jej takovým, ale ve skutečnosti byla to veselá mysl, která děpomohla mu k úspěchu. Tělesná vada bývá pravidelně příčinou pokleslosti ducha, ztráty zájmu o život a přirozené velkého utrpení v důsledku toho všeho.

Člověk nikdy nemá ztrácti naději. Ať jakkoliv těžce postihne jej osud, má vždy na mraku spatřovati stříbrnou obroubu. Lidem nebojáceným, kteří neuznávají žádných překážek, pravidelně na konec podarí se docílit vítězství v životě. I ti, kdož pro nějakou vadu tělesnou mají těžší existenci boj, mají naději v dokonalý úspěch.

DRS. BREUER operace s lénskou pomocí. DR. NIKOLAJ J. BREUER, diagnosta a vnitřní nemoc. ČESTÍ LEKÁŘI. Při naší lékařské škole dokončoval laboratorně k rozpoznávání všech nemocí. Máme nepochybně nejlepší pro všechny operace a vnitřní případy nemocí. Úřadovna v pokoji číslo 315 Security Mutual Buiding. Novorochyňská roh 12. a O ulice, ve čtvrté poschodí v předz. Lincoln, Neb.